

Dit factsheet is een uitgave van het NIVEL.
De gegevens mogen met bronvermelding (Judith de Jong, Diana Delnoij, Peter Groenewegen, **Verzekerdenmobiliteit is hoog. Ook ouderen zijn overgestapt**, NIVEL, 2006) worden gebruikt. U vindt dit factsheet en alle andere NIVEL-publicaties in PDF-format op www.nivel.nl

Samengevat

Verzekerden zijn mobiel in het nieuwe stelsel: een vijfde (21%) is overgestapt. Dit blijkt uit cijfers van het Consumentenpanel Gezondheidszorg van het NIVEL. Belangrijkste reden om over te stappen is een collectief aanbod, dit wordt door 57% van de overstappers genoemd. Jongeren stappen, net als in het oude stelsel, vaker over dan ouderen. Toch blijken ook veel ouderen in het nieuwe stelsel te zijn gewisseld. Momenteel is meer dan de helft (55%) van de verzekerden collectief verzekerd. Een collectieve verzekering via de werkgever komt het meeste voor; 78% van de collectief verzekerden is via de werkgever verzekerd. Mobiliteit van verzekerden is een belangrijke pijler in het nieuwe stelsel. De toekomst zal uitwijzen of verzekerden mobiel blijven en wat de invloed van collectiviteiten hierop is.

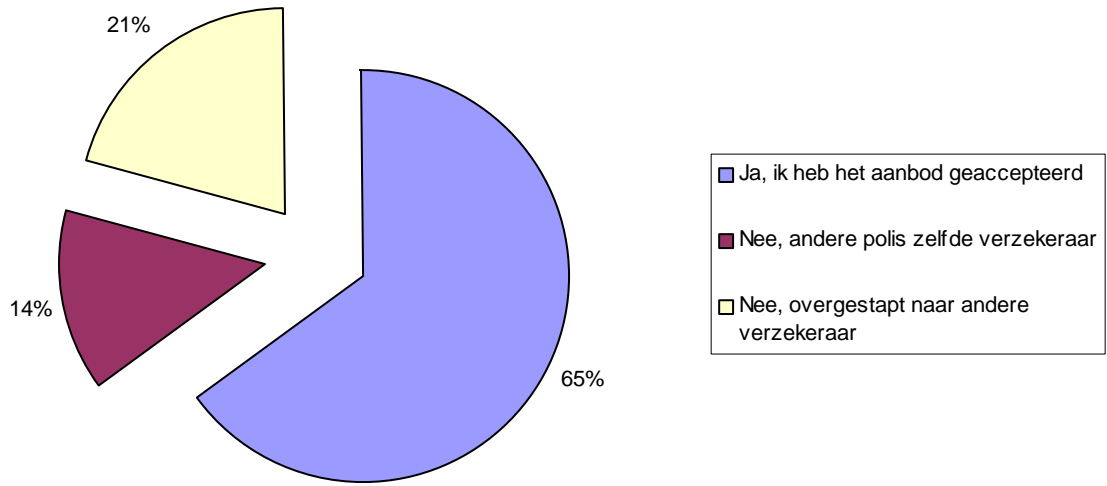
Een vijfde van de bevolking stapt over

In december werd voorspeld dat 14% van de bevolking zou gaan wisselen van zorgverzekeraar¹. Nu blijkt deze voorspelling zelfs nog te zijn overtroffen: een vijfde (21%) van de bevolking is overgestapt naar een andere zorgverzekeraar, 65% is ingegaan op het aanbod van de zorgverzekeraar en de overige 14% heeft gekozen voor een andere polis bij de oude zorgverzekeraar. Overstappen is niet altijd probleemloos verlopen; een vijfde van de overstappers (21%) zegt problemen te hebben ondervonden bij het overstappen. Eenderde (33%) van deze mensen geeft aan dat de nieuwe zorgverzekeraar de oude zorgverzekering niet op tijd heeft opgezegd.

Het grootste deel van de overstappers bestaat uit mensen die in december nog twijfelden (52%), 14% van de overstappers was in december nog van plan om het aanbod te accepteren. Bijna eenderde (31%) van de overstappers was in december al van plan om te kiezen voor een andere zorgverzekeraar.

¹ Delnoij D., van der Schee E. Collectief aanbod nodigt uit tot wisselen van zorgverzekeraar, NIVEL, 2006.

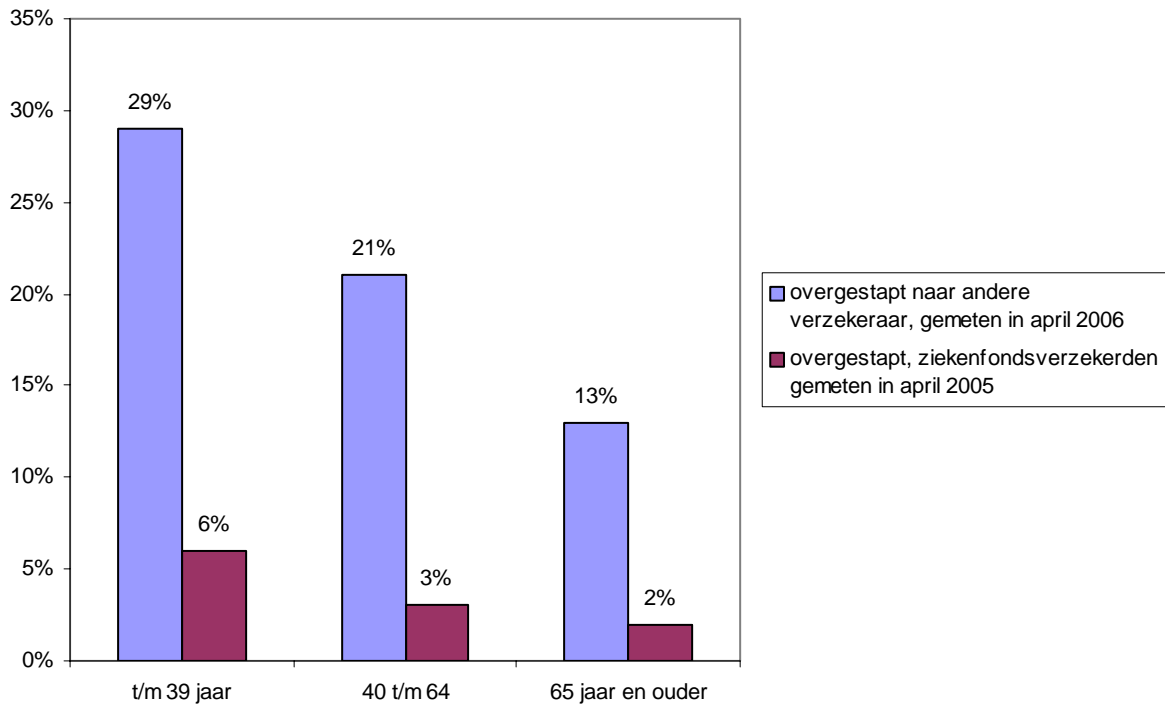
Heeft u het aanbod van uw 'oude' verzekeraar geaccepteerd? (N=1171)

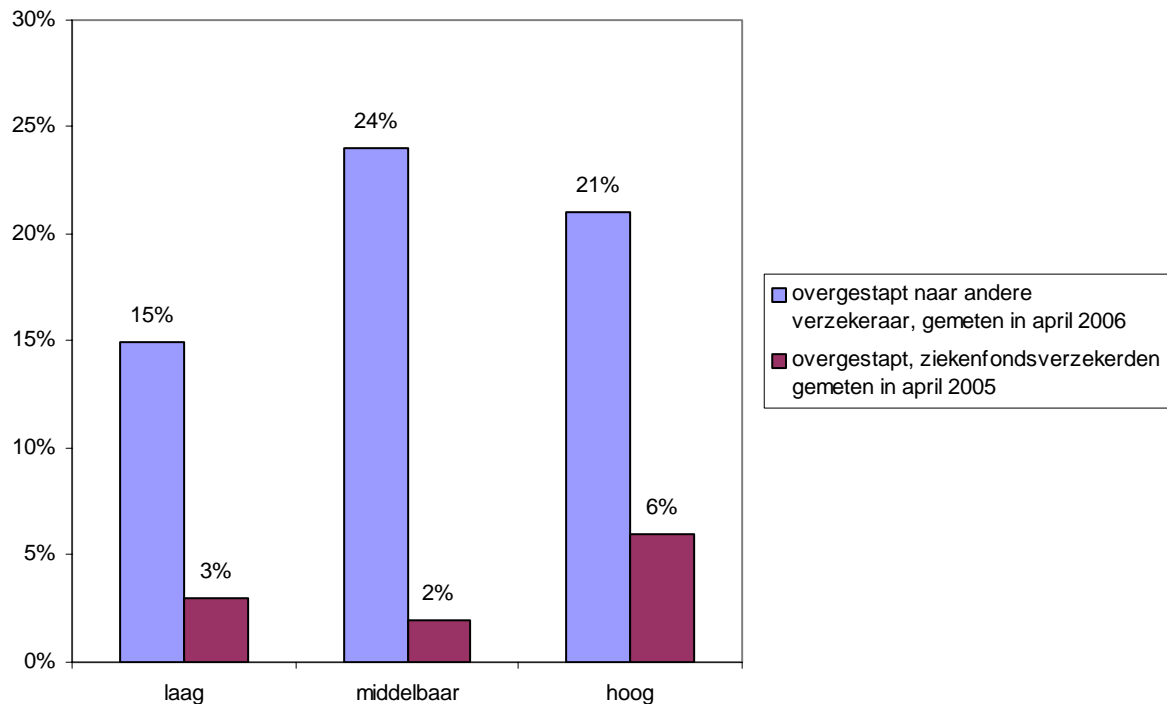
Percentage overstappers is hoog, zowel onder ouderen als jongeren

In het nieuwe stelsel zijn veel meer mensen van zorgverzekeraar gewisseld dan in het oude stelsel. Dit geldt voor alle leeftijdsgroepen en opleidingsgroepen. Jongeren blijken in het nieuwe stelsel, net als in het oude stelsel, vaker te zijn overgestapt dan ouderen. Het verband tussen leeftijd en het percentage overstappers is vergelijkbaar tussen het oude en nieuwe stelsel. Als we naar het opleidingsniveau kijken zien we een lichte verschuiving in het patroon. Waren het voorheen vaker hoog opgeleiden, nu zijn het meer middelbaar opgeleiden die wisselen van zorgverzekeraar. Toch is ook in de hogere leeftijdsgroepen en de lagere opleidingsgroepen een substantieel percentage van zorgverzekeraar gewisseld. Hoe hoog dat percentage moet zijn om de markt te laten werken is niet bekend. Wel is duidelijk dat een erg hoge dynamiek ook veel transactiekosten met zich meebrengt.

Vergelijking van wisselaars in het oude en nieuwe stelsel, leeftijd

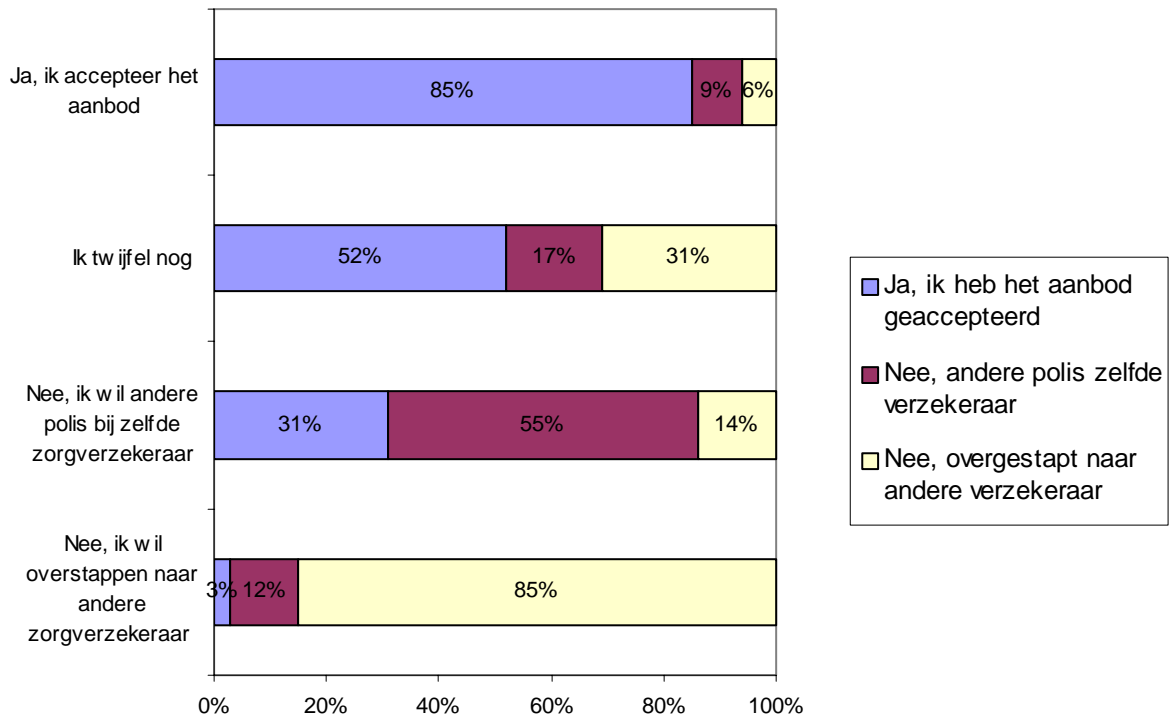
Vergelijking van wisselaars in het oude en nieuwe stelsel, opleidingsniveau

Plannen voorspellen overstappen van zorgverzekeraar redelijk

Vergelijken we de plannen ten aanzien van het wisselen met de uiteindelijke keuze dan blijkt dat 85% van de mensen die van plan waren om het aanbod te accepteren dat uiteindelijk ook gedaan heeft. Eveneens 85% van de mensen die van plan waren om over te stappen is uiteindelijk overgestapt naar een andere zorgverzekeraar. Van de mensen die in december nog twijfelden heeft een meerderheid (52%) het aanbod van de verzekeraar geaccepteerd. Bijna eenderde (31%) van de twijfelaars is overgestapt naar een andere verzekeraar. Als het gaat om de mensen die van plan waren een andere polis bij dezelfde zorgverzekeraar te nemen heeft 55% conform de plannen gehandeld.

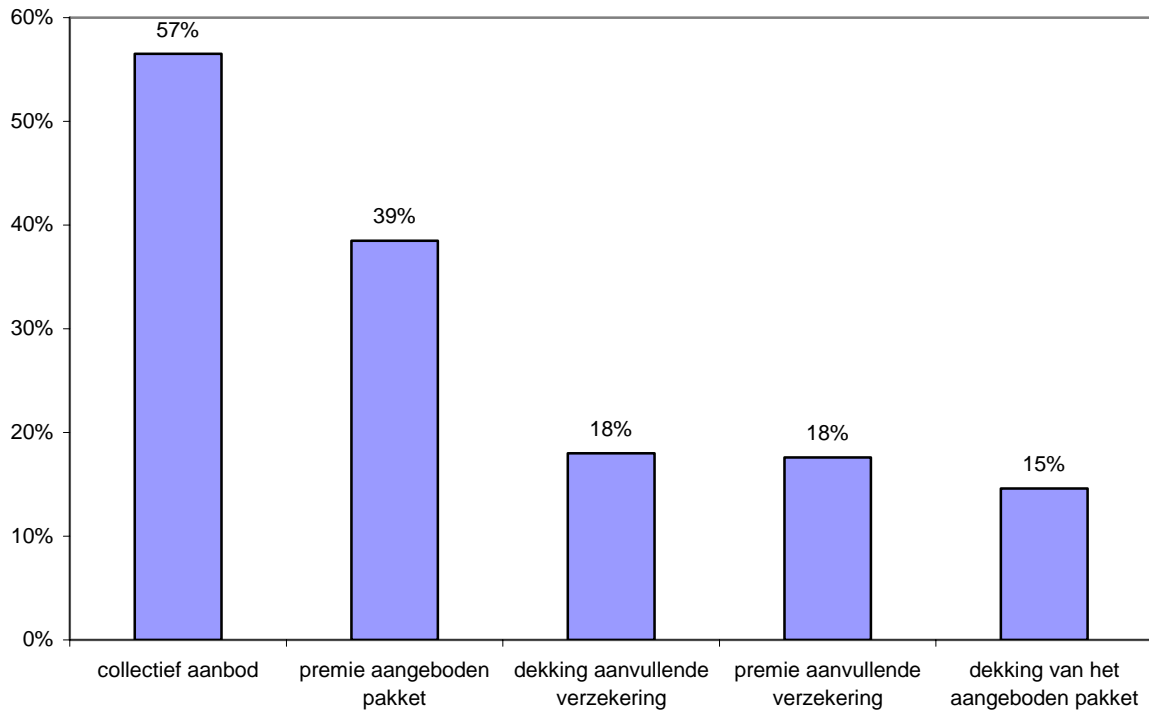
Plannen en uiteindelijke keuze (N=758)

Premie en collectief aanbod belangrijkste redenen om over te stappen

Een aantrekkelijk collectief aanbod blijkt een belangrijke reden te zijn om over te stappen naar een andere zorgverzekeraar: 57% van de overstappers geeft aan over te stappen vanwege een aantrekkelijk collectief aanbod. Daarnaast speelt de premie van het aangeboden pakket een belangrijke rol; 39% van de overstappers geeft aan ontevreden te zijn over de premie van het door de 'oude' verzekeraar aangeboden pakket. De dekking en de premie van de aanvullende verzekering wordt door 18% genoemd als reden om over te stappen. De kwaliteit van zorg wordt door slechts 5% van de overstappers genoemd als reden voor hun keuze. Dit komt overeen met de redenen die mensen in december gaven voor hun plannen om over te stappen.

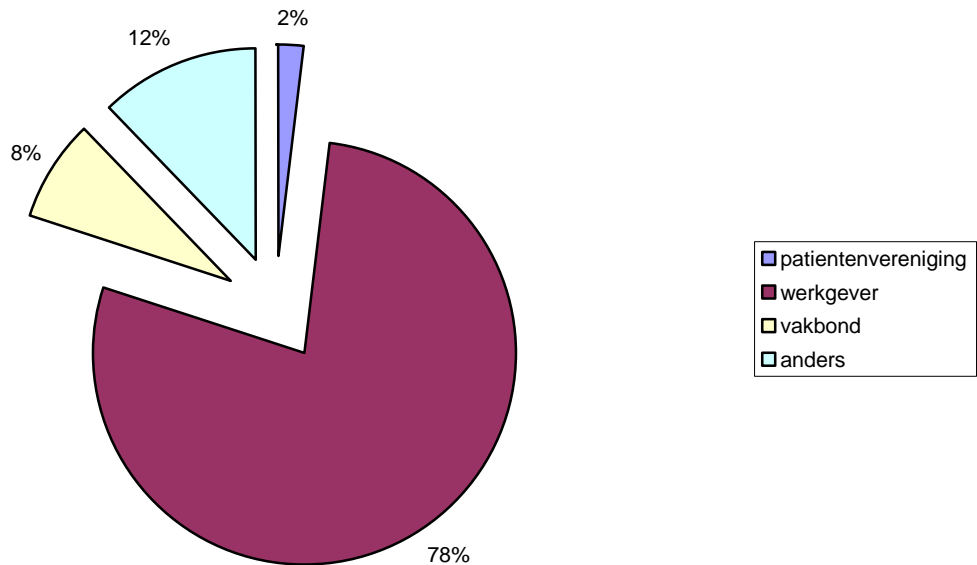
5 redenen om van zorgverzekeraar te wisselen (N=239)

Ruim de helft is collectief verzekerd

Veel mensen zijn ingegaan op een collectief aanbod; 55% van de bevolking is momenteel collectief verzekerd. Het is niet altijd zo dat mensen daarom ook van zorgverzekeraar zijn gewisseld, een deel van de mensen was al collectief verzekerd. Van de mensen die wel zijn overgestapt naar een andere zorgverzekeraar is 78% momenteel collectief verzekerd. Veruit de meeste mensen met een collectieve verzekering zijn ingegaan op een collectief aanbod via de werkgever (78%). Verder heeft 2% een collectieve verzekering via de patiëntenvereniging, 8% via de vakbond en 12% heeft gebruik gemaakt van een ander collectief aanbod (zoals via de partner of een oud werkgever).

Via welk collectief heeft u zich verzekerd? (N=606)

De toekomst

Mobiliteit van verzekerden is een van de pijlers van het nieuwe stelsel. Barrières om te wisselen van zorgverzekeraar zijn weggehaald om consumenten door hun keuze invloed uit te kunnen laten oefenen op de premie van de polis en de kwaliteit van de zorg. Uit ons onderzoek blijkt dat mensen, ongeacht hun leeftijd en opleidingsniveau, in vergelijking met voorgaande jaren massaal zijn overgestapt naar een andere zorgverzekeraar. De komende jaren zal blijken of er ook in de toekomst zoveel mensen zullen overstappen. Dan zal ook moeten blijken welke rol de premie en de kwaliteit van de zorg in het overstapgedrag spelen. Kwaliteit van zorg lijkt nu nog nauwelijks reden te zijn geweest om te kiezen voor een zorgverzekeraar. Dit jaar zijn mensen vooral gewisseld vanwege een aantrekkelijk collectief aanbod. Het is onduidelijk of de collectivisering van de zorgverzekeringsmarkt zich in volgende jaren zal voortzetten.

Bij het afsluiten van een collectieve verzekering krijgt de verzekerde een premiekorting die gebaseerd zou zijn op de administratieve voordelen die er door de zorgverzekeraar te behalen zijn. Vooral als het gaat om een klein aantal mensen is het maar de vraag of dergelijke voordelen daadwerkelijk te behalen zijn. Vanuit die gedachte is het mogelijk dat zorgverzekeraars zich in de komende jaren voornamelijk zullen gaan richten op de grotere collectiviteiten. Toch is het ook denkbaar dat collectieve aanbiedingen ook de komende jaren nog zullen worden ingezet in de strijd om de verzekerde. De toekomst zal leren wat dit voor gevolgen heeft voor de verzekeringsmarkt. Ook de invloed van collectiviteiten op de verzekerdenmobiliteit en mogelijk op de kwaliteit van zorg verdient aandacht. Daarnaast zal in vervolgonderzoek gekeken worden of de aanvullende verzekering een remmende werking heeft op het overstapgedrag.

Onderzoeksmethode

Het Consumentenpanel Gezondheidszorg bestaat uit ruim 1500 personen die qua leeftijd en geslacht een representatieve afspiegeling van de Nederlandse bevolking vormen. In december 2005 is deels via internet en deels telefonisch een vragenlijst afgenomen (respons respectievelijk 67% (N=514) en 70% (N=556)). Deze vragenlijst is verstuurd net nadat mensen een aanbod van hun zorgverzekeraar hadden ontvangen. De inhoud van dit aanbod alsmede de plannen die mensen hadden ten aanzien van het wisselen van zorgverzekeraar waren belangrijke onderwerpen in de vragenlijst. In april 2006 is een schriftelijke vragenlijst aan de panelleden toegestuurd (respons 79%, N=1198). In deze vragenlijst stonden de uiteindelijke keuzes centraal.

Voor meer informatie
consumentenpanel@nivel.nl